

Parkovi Zadra

Virtualna izložba u povodu Međunarodnog dana muzeja, 18. svibnja 2020.

Priroda u gradu

Prirodoslovni odjel Narodnog muzeja Zadar

Zadar ima veliki broj zelenih površina koje nisu unificirane. Njihova raznolikost s obzirom na položaj i vrste kultiviranog bilja omogućuju opstanak brojnim divljim vrstama. Osim toga na nekim zelenim površinama u gradu sustav košnje omogućuje cvjetanje i razvoj divljim biljkama koje podržavaju brojne kukce, i ptice koje se njima hrane. Stoga u Zadru još uvijek možemo vidjeti brojne pjevice i kukce koji su u mnogim drugim urbanim sredinama nestali.

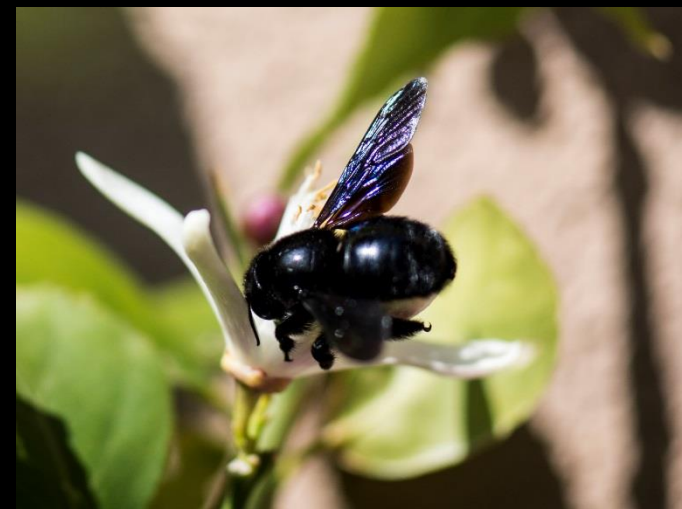
Lastin repak (*Papilio machaon*)

Obični okaš (*Coenonympha pamphilus*)

Ljepokrili admiral (*Vanessa atalanta*)
na krušvini (*Pyrus amygdaliformis*)

Crna pčela drvarica
(*Xylocopa violacea*)

Priroda je u gradu uglavnom ukras, a ne prirodan, samoodržavajući element na kojem počiva cijela civilizacija, pa i ona hiperurbanizirana. Ukrasno zelenilo, parkirano zelenilo, umjetno zelenilo, prigodno zelenilo i sl. najčešći su primjeri i elementi postojanja prirodnoga u urbanom kontekstu.

Žuta pastirica
(*Motacilla flava*)

Krušvina (*Pyrus amygdaliformis*)

Grmoliki grašar
(*Coronilla emeroides*)

Makljen (*Acer monspessulanmu*)

Jasen (*Fraxinus ornus*)

Nasuprot urbanom, uređenom i organiziranom zelenilu, a u širem smislu i prirodnog elementa u gradu, rijetko se može naći element divljeg, neobuzdanog i neuređenog. No, u Zadru imamo i te elemente.

Drozd cikelj (*Turdus philomelos*)

Palčić (*Troglodytes troglodytes*)

Planinska zeba
(*Fringilla montifringilla*)

Plavetna sjenica (*Parus caeruleus*)

Jelova sjenica (*Parus ater*)

Pridodavanjem
elemenata prirode
gradska sredina može
se učiniti ljepšom,
životnijom,
ugodnijom, kako za
ljude tako i za biljke i
životinje.

Zelendur (*Chloris chloris*)

Grdelin, češljugar
(*Carduelis carduelis*)

Batokljun
(*Coccothraustes coccothraustes*)

Crvendać (*Erithacus rubecula*)

Mrka crvenrepka
(*Phoenicurus ochruros*)

Osim u prirodnim ili poluprirodnim staništima o biološkoj raznolikosti možemo govoriti i u urbanim cjelinama. Urbana biološka raznolikost označava biljke i životinje koje su u sastavu nekog izgrađenog okoliša, na primjer galebove, lastavice, grlice i golubove koji se gnijezde na zgradama, ili može predstavljati preostalu biološku raznolikost koja je za određeno područje bila tipična puno prije nego li su ga ljudi izgradili, na primjer dio vegetacije koji je preživio izgradnju.

Lastavica
(*Hirundo rustica*)

Galeb klaukavac
(*Larus michahellis*)

Gugutka
(*Streptopelia decaocto*)

Primorska gušterica
(*Lacerta sicula*)

Gradska sredina je fragmentirana, "uređena" i strogo podijeljena na zone jedne ili druge namjene, pa je jedna od takvih zona i zona zelenila, rasparcelirana, podijeljena, koncentrirana ili disperzirana, veća ili manja, uređenija ili zapuštenija, jedne ili druge primarne namjene.

Alepski bor (*Pinus halepensis*)

Čvorak (*Sturnus vulgaris*)

Majčina dušica (*Thymus* sp.)

Vodomar (*Alcedo atthis*)

Zaštita
bioraznolikosti u
velikim
gradovima,
očuvanjem,
revitalizacijom i
stvaranjem
mreže raznolikih
staništa, od
velikog je
značaja za
zaštitu prirode,
ali i poboljšanje
kvalitete života
gradskog
stanovništva.

Gnijezdo sjenice iz poštanskog sandučića

Vjetruša (*Falco tinnunculus*)

Crvenokljuni labud (*Cygnus olor*)

Bijeli grab (*Carpinus orientalis*)

Urbana
bioraznolikost
ključna je za
povezivanje ljudi i
prirode i uspješan
je obrazovni alat
koji kod velikog
broja ljudi budi
osjećaj
odgovornosti o
potrebi zaštite
prirode.

Rusi svračak (*Lanius collurio*), ženka

Vrtna šumarica (*Anemone hortensis*)

Domaći vrabac (*Parus domesticus*)

Mrtva kopriva (*Lamium orvala*)

Znanstvenim istraživanjima je utvrđeno da stanovnici gradova žive dulje ako stanuju u zelenijim četvrtima. Blagodat stabala u gradovima odavna je poznata jer drveće rashlađuje i čisti zrak te apsorbira plinove s učinkom staklenika koji su glavni krivci za globalno zatopljenje. Vegetacija ima povoljan učinak na mentalno zdravlje, smanjuje stres, smanjuje onečišćenje i potiče tjelesnu aktivnost.

Rusi svračak
(*Lanius collurio*), mužjak

Hrast medunac
(*Qurecus pubescens*)

Bjeloprski jež
(*Erinaceus roumanicus*)

Mali zimzelen
(*Vinca minor*)

Bioraznolikost je ukupna raznolikost svog života na Zemlji, staništa, populacija i gena. Sve su vrste, uključujući i čovjeka, dio raznolikog ekosustava u kojem svatko ima svoju ulogu. Mnoge vrste nisu još niti poznate, kao niti uloga mnogih poznatih vrsta. Stoga poremećaj bioraznolikosti može imati dalekosežne posljedice kako na same ekosustave, tako i na ljudske živote. Očuvanje bioraznolikosti jedan je od uvjeta za uspostavu održivog razvoja.

Ilirska perunika
(*Iris illyrica*)

Ružičasti slak
(*Convolvulus cantabrica*)

Ćuk (*Otus scops*)

Kos (*Turdus merula*), ženka

IMPRESSUM

SKUPNA VIRTUALNA IZLOŽBA: PARKOVI ZADRA

Virtualna izložba i edukativni program Narodnog muzeja Zadar u povodu Međunarodnog dana muzeja, 18. svibnja 2020.

ORGANIZATOR

Odjeli i stručne službe Narodnog muzeja Zadar: Prirodoslovni odjel, Etnološki odjel, Galerija umjetnina, odjel Muzej grada Zadra, Dokumentacijska služba, Pedagoška služba

AUTORI IZLOŽBE

Nevena Štokić, Snježana Vujčić-Karlo, Natali Čop, Jasenka Lulić Štorić, Marija Šarić Ban, Hrvoje Perica, Ivana Dražić, Lucija Sekula

IZDAVAČ

Narodni muzej Zadar

ZA IZDAVAČA

mr. sc. Renata Peroš, ravnateljica Narodnog muzeja Zadar

–

PREZENTACIJA: Priroda u gradu

FOTOGRAFIJE: Willi Stani, Davorka Kitonić, Gordan Lukač, Snježana Vujčić-Karlo (iz fundusa Prirodoslovnog odjela NMZ)

ORGANIZATOR: Prirodoslovni odjel

AUTOR PREZENTACIJE: Snježana Vujčić-Karlo

TEKST PREZENTACIJE: Snježana Vujčić-Karlo

IZRADA I UREĐENJE VIDEOA: Natali Čop

GLAZBENA PODLOGA: Bensound, Acoustic Breeze

